

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/2026–2027/2028
(skrajne daty)
Rok akademicki 2027/2028

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	ZAJĘCIA FAKULTATYWNE XII – Rzemiosło nowożytne
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, 6 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr Michał Dzik
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Michał Dzik

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
6			15						2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza ogólna w zakresie historii kultury materialnej

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C ₁	Zapoznanie studentów ze specyfiką warsztatu i wytwórczości wybranych rzemiosł w okresie nowożytnym
C ₂	Zapoznanie studentów ze źródłami historycznymi związanymi z wytwórczością rzemieślniczą
C ₃	Zapoznanie studentów z przemianami, jakie zachodziły w gospodarce nowożytnej

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna i potrafi prawidłowo zinterpretować zabytki nieruchome i ruchome z okresu nowożytnego	K_Wo2, 06; K_Uo2, 03; K_Ko1
EK_02	Zna i potrafi scharakteryzować przemiany gospodarcze zachodzące w okresie nowożytnym	K_Wo3; K_Uo2; K_Uo4 K_Ko1
EK_03	Zna i potrafi prawidłowo dobrać źródła historyczne do analizy danej wytwórczości rzemieślniczej z okresu nowożytnego	K_Wo2,06; K_Uo2, 03, 06; K_Ko1, 04

3.3 Treści programowe

A. Problematyka konwersatorium

Treści merytoryczne
Organizacja cechów rzemieślniczych – struktura, funkcje, regulaminy i rola w życiu miasta
Przemiany cechów w epoce nowożytnej – kryzysy i reformy, konflikty między cechami a władzą miejską i państwową oraz stanem szlacheckim
Technologie i innowacje produkcyjne XVI–XVIII w. – rozwój narzędzi, nowożytne huty, druk, zegarmistrzostwo, broń palna.
Wpływ wczesnego kapitalizmu na rzemiosło – początki manufaktur, rozdział pracy, konkurencja z produkcją nakładczą
Rzemiosło a kolonializm i handel atlantycki – wpływ nowych surowców (cukier, bawełna, tytoń) na europejskie warsztaty
Organizacja, narzędzia i wyroby wybranych gałęzi rzemiosła nowożytnego

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, referaty z prezentacją i prace pisemne poświęcone wybranym dziedzinom wytwórczości lub zabytkom. Praca z oryginalnym materiałem zabytkowym.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, DYSKUSJA	KONWERSATORIUM
EK_02	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, DYSKUSJA	KONWERSATORIUM
EK_03	REFERAT Z PREZENTACJĄ, PRACA PISEMNA, DYSKUSJA	KONWERSATORIUM

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Aktywny udział w zajęciach, pozytywne oceny z prac cząstkowych.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	25
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Z. Żygulski jun., *Dzieje polskiego rzemiosła artystycznego*, Warszawa 1987
- E. Bimler-Mackiewicz, *Znaki cechowe i ich funkcje na ziemiach polskich. Studium źródłoznawcze*, Warszawa 2004
- M. Bogucka, H. Samsonowicz H., *Dzieje miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbiorowej*, Wrocław 1986
- W. Kula, *Miary i ludzie*, Warszawa 1970
- *Historia kultury materialnej Polski w zarysie*, t. 3: *Od XVI do połowy XVII wieku*, red. A. Keckowa, D. Molenda, Wrocław [wybrane fragmenty – s. 27–63, 206–224, 228–251, 339–348]
- S. Ogilvie, *The European Guilds. An Economic Analysis*, Princeton 2019

Literatura uzupełniająca do poszczególnych zagadnień podawana jest w trakcie zajęć.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej